

Kull meta jisma' l-ħoss qawwi ta' *silencer* **imtaqqab** riesaq ifferoċjat lejn in-**naħa** tiegħu, Pullu joħroġ f'salib it-toroq u jiftaħ dirgħajh beraħ. Jarma jaqbez u jidgħi u jxejjer idejh u meta jara li l-ħoss baqa' għaddej għal xogħlu bla ma ta **kasu**, Pullu jgħaqqad il-**ponnijiet** u jinfexx jgħajjat:

"Tuni mutur u nurikom jien! Nurikom jien!"

Imbagħad jidgħi ftit aktar u jmur jintelaq mill-ġdid taħt il-fanal mitfi. **Snin** twal ilu Pullu kien tifel. Nhar il-preċett filgħodu ommu kienet tellgħetu **minn** widintu l-leminja u hedditu li ttellgħu **wkoll** mix-xellugija jekk **iħammegħ** il-**għlekk** u l-qalziet minn lewn il-ħalib tal-bott, li dakinhar stess filgħaxija ommu kellha teħodhom lura lil Katarin, qawwijn u sħaħ. U meta wara t-tqarbin kienu tawhom santa kbira b'Ġesù qed iqarben tifel liebes libsa bħal tiegħu, Pullu deherlu li t-tifel tas-santa kien jixbhu. Imma meta xħin kienu għarkopptejhom qal bil-biċċa lil Salvu Desira, dan daħaq bih u wiegħbu li t-tifel tas-santa kellu xuxtu mimxuta pulit, waqt li xagħar Pullu kien dejjem **imqanfed** bil-ħakk tal-qamel. Imbagħad Pullu ħataf **is**-santa ta' Salvu Desira u ċarrathielu fi tnejn. Salvu beżaqlu fuq il-pavru tal-**għlekk** minn lewn il-ħalib u waqt li s-superjur tal-mużew qagħad ireden **ir**-ringrazzjament u jaqleb għajnejh, Pullu u Salvu Desira nfexxew iġebbd u xagħar xulxin, jaqilbu s-siġġijiet u jwerwru lit-tfal ta' madwarhom. Imbagħad ommu tellgħetu mhux biss mill-widna tax-xellug u tal-lemin, imma ġriet warajh mad-dar kollha, mill-intrata sa wara l-bieb tal-bejt, tferfer f'idejha l-**għlekk** daqs nitfa li mal-ħalib ta' lewnu kien żdiedlu ħafna **te** u kafè. Meta sa fl-aħħar Pullu sab ruħu waħdu fuq **it**-turretta tal-bejt, ħareġ minn ħobbu s-santa mgħaffġa u qagħad jillixxa u jirraŋġa xuxtu biex tiġi tixbah lix-xagħar pulit tat-tfajjel għarkopptejh.

Pullu xtara l-mutur meta martu kienet ilha tqila b'Mena sitt xhur. Waqqfu fuq **il**-bankina, quddiem **il**-bieb u riedha toħroġ tarah. Imma Rafela qaltli li ma **riditx** tara l-mewt **ipparkjata** u fakkritu fil-**magna** tal-ħasil li kienet xebgħet tistenna. Imbagħad Pullu ħataf **il**-qasrija tal-felċi minn fuq il-gastra u qalibha wiċċha **'l** isfel fl-intrata. Rafela qagħdet timsaħ il-ħamrija u d-dmugħ u titlob lix-xjaten iġorruh waqt li Pullu **ta** skoss fuq il-pedala u l-mutur infexx jisgħol u jqaħqaħ u ġarru miegħu ġo daħna riħa ta' kubrit.

It-triq maħnuqa bit-tfal. Kollha qed jistennew il-**qanpiena** ddoqq u r-rixtellu tal-iskola jinfetaħ. Sadattant Pullu għandu biżżejjed ħin biex itajjar nofs tużżana bagalji

tal-injam minn idejn sħabu, jagħti gambetta lil Kellnu Buttigieg, jidħol ipixxi bejn il-bieb u l-antiporta ta' oħt Dun Manwel u jobżoq fuq il-ġelat li għadu kemm xtara Aldo tas-Sur Zammit. Darba Kellnu Buttigieg kien lest għalih. Hekk kif il-gambetta xeħtitu mal-art, ħataf sieq Pullu u gidem b'saħħtu kollha. Imma Pullu kien pront ħataflu l-kużakk u beda jagħfas u jobrom. F'salt wieħed **il**-gidma ta' Kellnu nbidlet f'soġħla u taqligħ. Dakinhar, fil-bieb ta' oħt Dun Manwel, mal-awrina żdiedet roqgħa remettar.

Qam jġgri minn taħt il-fanal mitfi. Riesqa oħra twerżaq it-tajers. Imma lanqas tatu żmien joħroġ f'salib it-toroq. Għosfrot. Imma l-għala l-ebda mutur ma jrid jobdih? U meta ġejja tixgħel dak in-nitfa ta' fanal? Ilbieraħ ġiet xegħlitu u waqfet tgedwed. Jew forsi dak kien ġimgħa ilu. Salvu kellu raġun. Hemm araha... xuxtu dejjem **imqanfda**. Ma jistax ikun li tixbah lil tat-tfajjel għarkopptejh.

Dakinhar li twieldet Mena, Pullu kien gara l-platt tal-għaġin mal-ħajt. Il-madum mgħakkar tal-kċina kien beka bikja spagetti u zalza tat-tadam. Zalza mingħajr ġobon **maħkuk**. Kien imissha drat Rafela li l-**għaġin** ma kienx jista' jnizzlu mingħajr burraxka ġobon maħkuk. U bil-wiċċ tost kollu tiġi tgħidlu li nsiet **tmur** tixtri. Imbagħad daħlu l-ġirien iżommuh, ġabru x-**xaqquf** tal-platt u meşħu l-bikja kollha minn mal-ħajt. Pullu telaq lejn il-każin u daħlet minfloku l-**qabla**. Xorob **tużżana birra** sa ma **zaqqu** ntefħet ballun u deherlu li qed jisma' 'l Rafela twerżaq u theżżez il-ħadid tat-tastiera.

Salvu Desira xtara Morris 1000 *second hand*. Sprenjaha sewda, ramalha bamper ġdid u waħħal santa tar-redentur mal-ħġieġa. Meta pparkjaha quddiem il-każin kulħadd ħareġ jaraha u qal li qisha ġdida. Imma malli Salvu rikeb fiha u telaq, Pullu startja l-mutur u rħielha għal warajh. Beda jsuq **imkaħħal** miegħu u **jidħol** iserrep quddiemu. U Salvu Desira daqqa jagħfas **il**-brejk u daqqa l-**gass** u r-**redentur iżebbeg imwerwer** minn taħt is-salib. Ġimgħa wara Salvu nesa l-karozza miftuħa. Sab **is**-santa mċarrta min-nofs u ċarċira awrina minn mas-**sit** tas-sewwieq għal fuq it-tapit.

Mena kienet tberraq għajnejha, tross wiċċha mal-ħġieġ tat-tieqa u tinfexx tredden:

"Ix-xita. Ma... **ix**-xita... **ix**-xita... **ix**-xita!"

Rafela tipprova taqlagħha minn mat-tieqa u tnewlilha kisra ħobż bil-**ġamm**. Imma Mena ma tkun trid taf b'xejn.

"Ix-xita. Ma... **ix**-xita...!"

“Iva... imma issa daqt tiskot. Dejjem hekk għamlet!”

Iżda hemm kienet tibqa', **imkaħħla** mat-tieqa, tonfoħ fuq il-ħgieġa u tberraq għajnejha, tittama u tistenna li l-ajru jiftaħ. U jekk **imbagħad** tfaqqaq xi ragħda, Mena kienet **issodd** widnejha u twerżaq. Imma tibqa' mkaħħla mal-ħgieġa mtappna. Meta mbagħad jibbnazza, forsi siegħa wara, jew l-għada jew wara tlitt ijiem, Mena kienet titlob lil ommha tlestilha kiswa ħobż bil-**gamm** u tfittex roqgħa xemx li fiha tkun tista' toqgħod **iddur** tond b'għajnejha magħluqin, tgħolli jdejha t-tnejn **'il** fuq bil-kiswa ħobż midluka, u toqgħod **titbissem** u tgedwed:

“Ħobż bil-**gamm** u ħafna xemx. Ħobż bil-**gamm** u ħafna xemx!”

U taf tqattagħlek il-jum kollu tilgħab max-xemx, toffrilha d-debħa ta' ħobż bil-**gamm**, kultant tnaqqar farka, tiżfen farka u ddur **tond** bil-lajma b'għajnejha magħluqin sa ma tiekol il-kiswa kollha u x-xemx tinżel.

Pullu waqaf bil-**pinzell** tal-leħja ċċassat. Għadda idu x-xellugija darba u tnejn minn fuq xuxtu. Imbagħad mess **il**-mera. Il-barbetti kienu bojod. Ix-xagħar ta' wara widnejh kien abjad ukoll. Beda jdur u jintlewa biex jipprova jara x-xagħar ta' wara għonqu. Kien ċert li dan ukoll kien bjadlu. Imma dan kif jibjad hekk mil-lejl għannhar? Ta daqqa ġo nofs il-mera bil-maqbad tal-**pinzell** u fil-pront tfaċċaw **iharsu** lejha tuzzana bċejjeċ ta' **wcuħ** bil-barbetti bojod u b'ħafna tikmix taħt l-għajnejn. Ħareġ mill-kamra tal-banju bla ma qaxxar **il**-leħja, tajjar **il**-ħobż bil-**gamm** minn idejn Mena u telaq fuq **il**-mutur. Fetaħ il-buttuni tal-qmis u pponta sidru **'l** quddiem. Moppa suf abjad dehret **titriegħed** mar-riħ. Xtaq isib eluf ta' bagalji xi **jsabbat** u ġelati fuq xiex jobżoq u santi kbar xi jċarrat. Imma l-każin kien battal.

Mena **gābret** il-ħobż mill-art u kilitha bit-trab b'kollox. Mal-aħħar gidma x-xemx daħlet u beda tiela' s-sħab. Mat-tlieta l-ajru għaqad u nfetħu bwieb **is**-sema. Pullu telaq **idur** bil-mutur, bil-buttuni tal-qmis miftuħin kollha u b'sidru kurazza **'l** quddiem. Lemaħ lil Salvu Desira wieqaf imgeddes ġol-Morris 1000 taħt il-ħajt. U sarbut ta' **karożzi** weqfin u rredikolati minn ħalba xita. Imma hu minkejja l-bjuda ta' xuxtu xorta jgħaddi bil-mutur **itajjar** mewġa ilma maħmuġ u jżid il-**gass** u jitmejjel bħal dgħajsa tal-qluġħ ma' kull *roundabout*.

“Ix-xita. Ma... **ix**-xita!”

Issa Rafela giet tixgħel il-fanal. Did-darba ġabet magħha lil Mena. Illum, ix-xemx u Mena għandhom xalata. Mal-ħobż bil-**ġamm** Mena għandha f'idejha erba' f'juriet.

“Xi ġralha Mena?” staqsa Pullu lil martu. “Dan kif twalet hekk f'salt? Meta ġejtu jumejn ilu kienet daqs nitfa!”

Imma fil-pront Pullu sema' riesaq il-**ħoss** ta' *silencer* **imtaqqab**. Halla lil Rafela **tgedwed** waħidha quddiem il-fanal u hu ħareġ jġri f'salib it-toroq. Qagħad preċiż f'nofs it-triq b'idejh miftuħin beraħ. Il-ħoss beda joqrob u jitqawwa. Pullu baqa' skantat. Karozza ġdida, b'geddumha twil u erba' fanali. U wara l-istering kien hemm Salvu Desira... **jitbissem** u jagħfas il-**gass**. Kien ġej dritt għal fuqu. Pullu beda jaqbeż u jxejjer idejh. U Salvu Desira kompli **jitbissem**... dritt għal fuqu... u baqa' sejjer. Bħas-soltu.

Pullu reġa' lura mgħaddab lejn ir-rokna ta' taħt il-ħajt. La kien hemm Mena u lanqas Rafela. Il-fanal kien mitfi u l-fjuri ta' Mena mqarqċin u mgħawġin **ganċ**. Il-wiċċ ovali ta' fuq l-irhama kien għadu b'xagħru mqanfed mingħajr l-ebda ħjut ta' bjuda. Pullu ntelaq kobba fl-art u qagħad jgħaqqad il-**ponnijiet** u jidgħi.

“Kieku mqar tagħtuni mutur, nurikom jien! Nurikom jien!”

Noti

1 Mal-ħalib ta' lewnu kien żdiedlu ħafna **tè** u kafè > **te** u **kafè**... Kliem ta' sillaba waħda ma npoġġux l-aċċent fuqu. Għalhekk niktbu **blu**, **re** (imma **viċirè**).